

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Весела Иванова Гелева**, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”- Пловдив

за **Анастасия Иванова Баткова**, кандидат за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика” в катедра „Музикална педагогика и дирижиране”, АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев”.

Анастасия Баткова е родена в Пловдив. Завършва НУМТИ „Добрин Петков“ гр. Пловдив през 2021 г. със специалност „Класическо пеене”, след което придобива образователна степен „бакалавър“ в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ със специалност Педагогика на обучението по музика и професионална квалификация „учител по музика“ и „преподавател по народно пеене“. През 2017 г. завършва и магистратура. От 2018 г. работи като вокален педагог в Сдружение „Арт Войс Център“ гр. Пловдив. През 2021 г. е назначена за преподавател по музика и диригент на хоровите формации в НУМТИ „Добрин Петков“ Носител е на Първа награда от Национален академичен конкурс „Млад учител по музика“ – април 2016 г. Автор е на публикации в сферата на вокалната работа с деца в специализирани научни форуми и издания.

Дисертационният труд със заглавие „**Педагогически технологии за изграждане на певчески умения с деца на възраст от 7 до 10 години в извънучилищна вокална група**“ е в общ обем от 172 страници и включва: увод, три глави, заключение, приноси, библиография и приложение. Библиографията включва 126 заглавия на кирилица, 6 на латиница, както и 19 интернет източника. За онагледяване са използвани 11 таблици и 23 диаграми. Трудът и рефератът отговарят на законовите изисквания за структура, обем и съдържание.

Направеното изследване е актуално по своята същност и има пряко отношение към извънучилищната дейност по музика, засягайки по-конкретно една от най-предпочитаните, атрактивни и достъпни нейни форми-вокалната група. В уводната част докторантът представя мотивите за избор на тема, а именно: личен изпълнителски опит в различни музикални жанрове /класическа музика, фолклор, поп и джаз/, педагогически опит с изявени деца, липса на достатъчно методическа литература за извънучилищните вокални групи и тяхната специфика. Ясно са обозначени обектът на настоящото изследване /вокалното обучение на деца на възраст от 7 до 10 години в извънучилищна вокална група/, предметът на изследването /педагогическите технологии, с помощта на които се изграждат певческите умения на децата от 7 до 10 години/ и целта на дисертационния труд /да се опишат и приложат подходящи педагогически технологии, чрез които да се изградят певческите умения на децата във възрастта от 7 до 10 години при тяхното обучение в извънучилищна вокална група/. Поставени са редица задачи, сред които: да се определи понятието „извънучилищна дейност и разгледа вокалната група с нейната характеристика, исторически произход, организация и основни цели, да се изясни съдържанието на понятието „педагогическа технология“ и неговите параметри, да се представят авторски, иновативни методи, приложими в работата с извънучилищна вокална група, да се разгледат муз. способности, физиологичните особености на детския глас, да се анализира

артистичните умения, да се генерират и анализират данни за развитието на певческите умения на участниците в педагогическия експеримент и др. За реализацията на поставените задачи са подбрани следните методи: проучване и анализиране на литературни източници, педагогически експеримент в три етапа – констатиращ, развиващ и заключителен, структурирано включено наблюдение по време на педагогическия експеримент, както и музикално-диагностични тестове на констатиращ и заключителен етап.

Първа глава „Вокалната група в извънучилищната дейност по музика” представя същността, целите, организацията и традициите на вокалните групи, тяхната специфика и разликите между хорово изкуство и пеене във вокална група. Баткова разглежда педагогическите технологии, необходими при работата и посочва необходимите методи и качества, които педагогът трябва да притежава: педагогическа подготовка, професионални музикални умения и познаване на конкретната методика, личностни качества - интелектуални, нравствени, творчески и емоционални.

Във втора глава се разглежда певческата дейност във вокалната група в нейното многообразие и особености. Изтъкнато е значението на пеенето за развитието на музикалните способности на децата и начина, по който то повлиява на ладовия и метроритмичния усет, музикално-слуховите представи и усета за многогласие. Освен подходящи методи и похвати от утвърдената вече вокално-педагогическа теория и практика, в дисертацията са представени и авторски методи за работа с извънучилищна детска вокална група. Всички тези методи и похвати са представени систематично като педагогически технологии за изграждане на певчески умения при работата с извънучилищна вокална група, състояща се от деца на възраст 7-10 години. Докторантът отделя специално внимание на физиологията и анатомичните особености на детския гласов апарат, на класификацията и качествените параметри на гласа, анализира формирането на певческите навици при децата, спецификата на разпяването и вокалната работа с подрастващи и др. Дисертантът разграничава с основание понятията „хорови навици” и „навици за колективно пеене”, с което се детайлизират разликите в тези типове музициране.

В същата глава се разглежда и понятието „артистичност“. Представени са подходи за изграждане на различните елементи на артистичността в контекста на работата с извънучилищна вокална група. Обосновано е значението на сценичния жест, лицеизраза, танцовите умения, пластиката и др.

Същинският принос на дисертационни труд се намира в трета глава, която представя педагогическия експеримент, в който е включена вокална група „Магия”, съставена от 8 момичета на възраст 7-10 години. Използваните методи са педагогически експеримент в три етапа - констатиращ, развиващ и заключителен; структурирано включено наблюдение по време на констатиращ и заключителен етап на експеримента; музикално-диагностични тестове на констатиращ и заключителен етап. Много добре са подбрани критериите за оценка: „Артистични умения“ с показатели: емоционален лицеизраз при пеене; танцувални умения при пеене; жестикулиране при пеене; „Певчески умения“ с показатели: певческо дишане; артикулация и дикция; точна интонация; строй; ансамбъл; и „Музикални способности“ с показатели: ладов усет; метроритмичен усет; музикално-слухови представи и усет за многогласие. Резултатите от експеримента показват, че предложените от докторанта педагогически технологии и методи за ефективни и чрез тях се постига развитие на вокалните умения на децата. Трябва да се отбележи, че „Музикална редица” и „Музикална светкавица” са авторски технологии. Впечатляващи са успехите на група „Магия“ за периода на експеримента (награди от конкурси и множество телевизионни изяви), чрез които практически се доказва че приложените педагогически технологии за подобряване на певческите

умения, са повлияли положително на развитието на участниците във вокалната група. Всички участници са подобрили своята вокална техника и артистичност, развили са музикалните си способности и са получили още по-голяма мотивация за певчески занимания..

Сред приносните моменти в труда трябва да се открият следното:

-Историческият произход на извънучилищната детска вокална група е изследван многостранно и е тълкуван като наследник на хоровете. Направена е съпоставка между двете форми на музикална дейност и са формулирани някои нови тенденции в организационен и вокално-педагогически аспект при работата с вокална група.

-За първи път е направен опит да се опише изчерпателно спецификата в приложението на някои традиционни, широко употребявани методи на обучение в контекста на вокалната работа с извънучилищна вокална група, съставена от деца на възраст от 7 до 10 години. За първи път е предложена нова дефиниция за певческите умения „строй“ и „ансамбъл“ - „навици за колективно пеене“.

-Подробно и изчерпателно са описани в теоретичен план следните авторски методи за изграждане на певчески умения при работата с извънучилищна вокална група: „Танцувай и ритмувай“ „Музикална редица“, „Музикална светкавица“, „Познай песента“, „Пей с молив“ „Х фактор“ „Пеене на тризвучие“.

-Практико-приложната значимост на авторските методи за изграждане на певчески умения се представя в емпиричното изследване към дисертацията. След приложението на тези методи по време на педагогическия експеримент до голяма степен се доказва тяхната ефективност.

Познавам докторант Анастасия Баткова от обучението ѝ в АМГИИ ”Проф. Асен Диамандиев”. С настоящия научен труд тя доказва сериозен интерес към педагогическото поприще, подкрепен с преподавателска дейност, натрупани методически познания и умения, и желание за бъдещо усъвършенстване в учителската професия. Изследването ѝ може да послужи на музикалните педагози, работещи в сферата на извънучилищното музикално обучение, давайки практически приложими идеи, методи и похвати. Имайки предвид гореказаното, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Анастасия Иванова Баткова образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика” в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” в АМГИИ ”Проф. Асен Диамандиев”.

18.07.2023г.

проф. д-р Весела Гелева